

ΟΔΗΓΟΣ

για Ενώσεις Επιχειρήσεων

Ανταγωνισμός: Υποχρέωση όλων

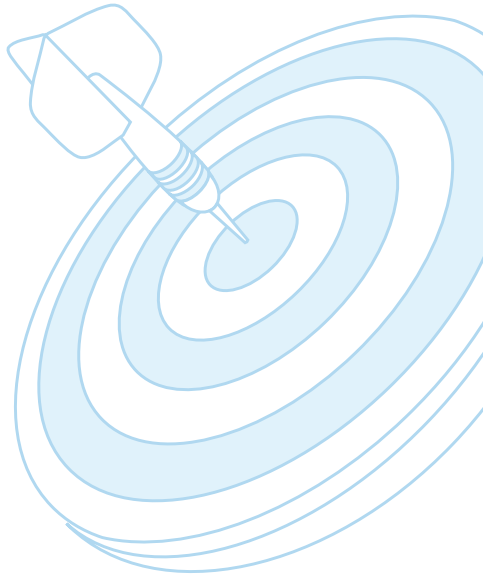

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Αθήνα 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
2. ΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	9
Α. Αποφάσεις και συστάσεις περί τιμών, κατανομής αγορών και άλλων όρων συναλλαγής	14
Β. Αποκλεισμοί	20
Γ. Ανταλλαγή πληροφοριών	22
Δ. Διαφήμιση	24
Ε. Τυποποίηση	27
ΣΤ. Πρότυπες Συμβάσεις	29
3. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ	31

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού στο πλαίσιο προληπτικής ενημέρωσης για την αποφυγή συμπεριφορών, οι οποίες ενδεχομένως αντιστρατεύονται το δικαίωμα του ελεύθερου ανταγωνισμού και επηρεάζουν δυσμενώς τις συνθήκες λειτουργίας της αγοράς, προβαίνει στη δημοσίευση του παρόντος μηνύματος - οδηγού για τις ενώσεις επιχειρήσεων, με στόχο την ευαισθητοποίηση και ενημέρωσή τους σε θέματα και δράσεις που ενδέχεται να τις φέρουν αντιμέτωπες με τις διατάξεις του δικαίου του Ανταγωνισμού. Είναι κοινά γνωστό, ότι οι ενώσεις επιχειρήσεων διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ελληνική οικονομική πραγματικότητα, λόγω των πολλαπλών κοινωνικών και οικονομικών λειτουργιών που επιτελούν.

Ο συνεχιζόμενος δυναμισμός των εν λόγω ενώσεων οφείλεται στη χρησιμότητα των υπηρεσιών που παρέχουν στα μέλη τους και στο σύνολο της οικονομίας. Η συλλογική από μέρους τους εκπροσώπηση της επιχειρηματικής κοινότητας στις σχέσεις της με τους άλλους κοινωνικούς

εταίρους και με το Κράτος, τους επιτρέπει να αναλαμβάνουν δράσεις εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης, οι οποίες μπορούν, εάν λειτουργούν σωστά, να συμβάλουν στον εκσυγχρονισμό της παραγωγής και στην προώθηση κοινωνικά υπεύθυνης συμπεριφοράς, να συμμετέχουν στη θέσπιση προδιαγραφών και προτύπων, που εξασφαλίζουν την ποιότητα και την ασφάλεια των προϊόντων, καθώς και να επιμελούνται του ελέγχου της τήρησης αυτών και να προβαίνουν στην εκπόνηση μελετών και στην τήρηση στατιστικών στοιχείων για συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας, κ.λπ..

Εντούτοις, με δεδομένο ότι οι συγκεκριμένες ενώσεις προσφέρουν μια πλατφόρμα επικοινωνίας μεταξύ επιχειρήσεων που ανταγωνίζονται μεταξύ τους στην αγορά, οι ενέργειές τους θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικές όσον αφορά στους κανόνες ανταγωνισμού. Και τούτο, διότι το δίκαιο του ανταγωνισμού δεν εφαρμόζεται μόνο στις επιχειρήσεις - μέλη των ενώσεων αυτών. Οι ίδιες οι ενώσεις, στο βαθμό που ασκούν οικονομικές δραστηριότητες, υπόκεινται, επίσης, στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού.

Συνεπώς, τόσο οι ενώσεις, όσο και τα εκτελεστικά στελέχη που τις εκπροσωπούν, πρέπει να έχουν υπόψη ότι οι ενέργειές τους ενδέχεται να παραβιάσουν το δίκαιο του ανταγωνισμού στο βαθμό που μπορούν να διαταράξουν την ομαλή λειτουργία της αγοράς, κυρίως μέσω της προσπάθειας καθιέρωσης ενιαίας συμπεριφοράς των μελών τους, καθώς και άλλων μερών.

Σημειώνεται ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού έχει χειριστεί στο παρελθόν υποθέσεις που αφορούσαν σε συμπεριφορές ενώσεων επιχειρήσεων και έχει επιβάλει σχετικές κυρώσεις, ανάλογα με την περίπτωση.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τον ισχύοντα νόμο περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού, δεν υφίσταται πλέον το σύστημα της προηγούμενης γνωστοποίησης των συμπράξεων μεταξύ επιχειρήσεων, γεγονός που σημαίνει, ότι εναπόκειται στις ενώσεις να εκτιμούν οι ίδιες, εάν οι πρακτικές και οι ρυθμίσεις που εφαρμόζουν συνάδουν με τις απαιτήσεις του δικαίου του ανταγωνισμού.

Για την καλλίτερη απόδοση και κατανόηση καταβλήθηκε προσπάθεια η διάταξη της ύλης να χωριστεί σε μικρές ενότητες με ερωτοαπαντήσεις.

2. ΕΝΩΣΕΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟ ΤΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

▶ Πώς βοηθά ο Οδηγός τις ενώσεις επιχειρήσεων;

Σκοπός του παρόντος Οδηγού είναι, όπως προαναφέρθηκε, να παράσχει στις ενώσεις επιχειρήσεων τις αναγκαίες κατευθύνσεις, ως προς τους βασικούς παράγοντες που θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη για την αποφυγή ενδεχόμενης εμπλοκής τους σε αντανταγωνιστικές συμπεριφορές.

▶ Πώς επηρεάζει το Δίκαιο του Ανταγωνισμού την ένωση στην οποία ανήκω;

Ως «πλατφόρμα» συγκέντρωσης ανταγωνιστών, οι ενώσεις οφείλουν να γνωρίζουν ότι ορισμένες πρακτικές που εφαρμόζουν στις συνήθεις δραστηριότητές τους ενδέχεται να αποτελούν παραβάσεις της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού.

Η τυχόν από μέρους τους παραβίαση του νόμου περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού επισύρει την επιβολή σημαντικών προστίμων.

► Σε ποιο σκεπτικό εδράζεται η προστασία του ανταγωνισμού;

Η ύπαρξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού μεταξύ των επιχειρήσεων αποτελεί το βασικότερο στοιχείο της ελεύθερης οικονομίας. Ο ανταγωνισμός επιβάλλει πειθαρχία στις ενέργειες των επιχειρήσεων και εξασφαλίζει την ανακατανομή των οικονομικών πόρων στους πλέον αποτελεσματικούς φορείς και διαδικασίες. Συνεπώς, ο ανταγωνισμός παρέχει σημαντικό κίνητρο για καινοτομία, τεχνολογική πρόοδο και αναζήτηση αποτελεσματικότερων μέσων παραγωγής, προς το συμφέρον των ίδιων των επιχειρήσεων αλλά και των καταναλωτών.

► Ποιοι δημόσιοι φορείς είναι αρμόδιοι για την επιβολή του δικαίου του ανταγωνισμού;

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι το αρμόδιο όργανο, στο οποίο ο Έλληνας νομοθέτης έχει αναθέσει την αποκλειστική αρμοδιότητα εφαρμογής του ν. 3959/2011 «Προστασία του Ελεύθερου Ανταγωνισμού», αλλά και παράλληλης εφαρμογής των ενωσιακών κανόνων του ανταγωνισμού (Άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης).

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, αρμόδια για την εφαρμογή της ενωσιακής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, καθώς και με άλλες εθνικές αρχές ανταγωνισμού, για την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, στο πλαίσιο του Δικτύου Ευρωπαϊκών Αρχών Ανταγωνισμού.

▶ **Το δίκαιο του ανταγωνισμού επηρεάζει τις ενώσεις επιχειρήσεων ή μόνο τις επιχειρήσεις;**

Οι ενώσεις επιχειρήσεων υπόκεινται στους ίδιους κανόνες ανταγωνισμού που ισχύουν για τις μεμονωμένες επιχειρήσεις.

▶ **Ποιες είναι οι σοβαρότερες αντι-ανταγωνιστικές συμπεριφορές, την τιμωρία και αποτροπή των οποίων επιδιώκει ο Νόμος περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού;**

Το Άρθρο 1 του Νόμου περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού απαγορεύει συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων και αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως αντικείμενο ή ως αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη νόθευση του ανταγωνισμού στην αγορά. Οι συμπεριφορές αυτές έχουν συνήθως τη μορφή συνεννοήσεων ή συμφωνιών: α) καθορισμού τιμών αγοράς ή πώλησης ή άλλων όρων συναλλαγής, β) περιορισμού ή ελέγχου της παραγωγής, της διάθεσης, της τεχνολογικής ανάπτυξης ή των επενδύσεων, γ) κατανομής των αγορών ή των πηγών εφοδιασμού, δ) εφαρμογής στο εμπόριο άνισων όρων για ισοδύναμες παροχές ή ε) εξάρτησης της σύναψης συμβάσεων από την αποδοχή, εκ μέρους των συναλλασσομένων, πρόσθετων παροχών, οι οποίες δε συνδέονται με το αντικείμενο των συγκεκριμένων συμβάσεων.

Συχνό παράδειγμα τέτοιων συμπεριφορών αποτελεί η περίπτωση, κατά την οποία ορισμένες επιχειρήσεις του ίδιου κλάδου συμφωνούν μία από κοινού αύξηση των λιανικών τιμών των προϊόντων τους.

▶ **Μπορεί μία απόφαση ένωσης επιχειρήσεων να υπόκειται σε νομικές κυρώσεις;**

Βεβαίως, αν υπάρχει μία ή και περισσότερες αντιανταγωνιστικές συμπεριφορές.

Ειδικότερα, με βάση τους εθνικούς και ενωσιακούς κανόνες ανταγωνισμού, «απόφαση» είναι κάθε έκφραση βούλησης της ένωσης με οποιαδήποτε μορφή, όπως κανονισμοί, ρήτρες καταστατικού, οδηγίες, εγκύκλιοι, απλές συστάσεις, εφόσον έχουν καταρχήν χαρακτήρα υποχρεωτικό για τα μέλη και/ ή προβλέπονται κυρώσεις σε περίπτωση μη εφαρμογής τους.

Συνεπώς, ο χαρακτηρισμός της απόφασης μιας ένωσης επιχειρήσεων ως αντιανταγωνιστικής δεν εξαρτάται από τον τρόπο λήψης της ή την έκταση της εφαρμογής, αλλά από το εάν μπορεί να περιορίσει τον ανταγωνισμό, οπότε και απαγορεύεται, βάσει του Νόμου περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού.

► **Η απλή σύσταση αποτελεί παράβαση;**

Η απαγόρευση του ν. 3959/2011 εφαρμόζεται και σε περιπτώσεις που η απόφαση μιας ένωσης επιχειρήσεων έχει το χαρακτήρα απλής σύστασης χωρίς δεσμευτικότητα, εφόσον αντανάκλα τη συλλογική βούληση των μελών της να συντονίσουν τη δράση τους σε μία συγκεκριμένη αγορά και εφόσον η συμμόρφωση των μελών με την εν λόγω απόφαση είναι ικανή να επιφέρει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στον ανταγωνισμό στη σχετική αγορά. Στην περίπτωση αυτή δεν απαιτείται η σύσταση να οδηγεί σε ομοιόμορφη συμπεριφορά μεταξύ των μελών της ένωσης.

Επομένως, οι ενώσεις επιχειρήσεων και οι εκπρόσωποί τους πρέπει να γνωρίζουν ότι τα μηνύματα που δίνουν με τη μορφή συστάσεων (για παράδειγμα, δηλώσεις προθέσεων στον τύπο), μπορεί να αντιβαίνουν στη νομοθεσία περί ανταγωνισμού, εάν οδηγούν σε εναρμόνιση της συμπεριφοράς των μελών τους και άλλων μερών, κατά τρόπο που να επηρεάζει την ομαλή λειτουργία της αγοράς.

- ▶ Τι πρέπει να γνωρίζει μια ένωση, για την αποφυγή ενδεχόμενης εμπλοκής της σε αντανταγωνιστικές πρακτικές;

Ότι μπορεί να εγείρει ζητήματα νόθευσης του ανταγωνισμού στην αγορά. Ακολουθεί παράθεση παραδειγμάτων τα οποία, όμως, είναι ενδεικτικά και δεν εξαντλούν τη διοικητική πρακτική και νομολογία που εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση.

A. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΙΜΩΝ, ΚΑΤΑΝΟΜΗΣ ΑΓΟΡΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΘΡΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΗΣ

Μία από τις περιπτώσεις που προκαλούν την εντονότερη ανησυχία από άποψη ενδεχόμενης στρέβλωσης του ανταγωνισμού αφορά στις αποφάσεις και συστάσεις ενώσεων επιχειρήσεων, που επηρεάζουν βασικές πτυχές της εμπορικής δραστηριότητας και απευθύνονται στις επιχειρήσεις - μέλη τους ή σε άλλους συμμετέχοντες στην αγορά.

Σε μια ανταγωνιστική αγορά, οι επιχειρήσεις πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να καθορίζουν αυτόνομα την εμπορική και τιμολογιακή πολιτική τους. Συνεπώς, οι ενώσεις επιχειρήσεων οφείλουν να απέχουν από οποιαδήποτε λήψη απόφασης ή διατύπωση σύστασης, που μπορεί να περιορίζει ή να εξαλείφει την αυτονομία της δράσης των μελών τους.

Επομένως, όταν μια ένωση προβαίνει σε ανακοινώσεις ικανές να επηρεάσουν τις ενέργειες των επιχειρήσεων που σχετίζονται με τιμές, πωλήσεις, συμβατικούς όρους και προϋποθέσεις και, γενικά, με οποιαδήποτε άλλη εμπορική παράμετρο που θα μπορούσε να στείλει ένα μήνυμα υποθέτησης συγκεκριμένης επιχειρηματικής συμπεριφοράς, θα πρέπει να γνωρίζει ότι οι πράξεις αυτές ενδέχεται να διερευνηθούν από τις αρχές ανταγωνισμού ώστε να αξιολογηθούν οι στόχοι τους και ο ενδεχόμενος περιορισμός του ανταγωνισμού που επιφέρουν.

Οι σχετικές συστάσεις μπορούν να απευθύνονται με διάφορους τρόπους: μέσω εγκυκλίων, επιστολών, ανακοινώσεων, δελτίων τύπου, ιστοσελίδων ή δηλώσεων εκτελεστικών στελεχών. Επίσης, μπορούν να λάβουν διάφορες μορφές: ρητή ανακοίνωση τιμών, ανακοίνωση της αύξησης τιμών που έχουν αναγγείλει άλλες εταιρίες ή κλάδοι, προτροπή για μετακύλιση ενδεχόμενης αύξησης του κόστους στους καταναλωτές. Σημειώνεται, ότι η χρήση λιγότερο ευδιάκριτων μηχανισμών δεν ελαττώνει τον περιοριστικό χα-

ρακτήρα της απόφασης – σύστασης, εφόσον το μήνυμα μπορεί να οδηγήσει σε εναρμόνιση της συμπεριφοράς των εμπλεκομένων επιχειρήσεων.

1 Παράδειγμα: Το 2011, μετά από αυτεπάγγελτη έρευνα της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού στην αγορά παροχής μεσιτείας αστικών συμβάσεων, η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπίστωσε ότι οι Σύλλογοι Μεσιτών Αστικών Συμβάσεων, διαφόρων περιοχών της χώρας, παραβίασαν την εθνική και την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί ανταγωνισμού, καθώς είχαν προχωρήσει σε (κατά περίπτωση) άμεσο ή έμμεσο ορισμό κατώτατων αμοιβών, με το να ορίζουν ρητά στο Καταστατικό ή σε άλλα έγγραφα τους το ποσοστό 2% επί της αξίας του ακινήτου, ως ελάχιστη αμοιβή παροχής μεσιτικών υπηρεσιών, ή με συστάσεις και οδηγίες προς τα μέλη τους για παγίωση πρακτικής για αξίωση ως κατώτατης μεσιτικής αμοιβής 2% ή και με την απαγόρευση διαφήμισης για λήψη μειωμένης (κάτω του 2%) ή μηδενικής αμοιβής. Για τη συμπεριφορά τους αυτή, οι Σύλλογοι υποχρεώθηκαν στην καταβολή προστίμου, καθώς και στη λήψη συγκεκριμένων μέτρων που αφορούσαν στην ενημέρωση των μελών τους και του κοινού σχετικά με τις διαπιστωθείσες παραβάσεις,

Απόφαση Ε.Α. 518/VI/2011 της 23ης Μαρτίου 2011

2 Παράδειγμα: Το 2010, η Επιτροπή Ανταγωνισμού έκρινε ότι, το Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας (ΤΕΕ) υπέπεσε σε παράβαση της εθνικής και της ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, καθώς, με αποφάσεις της Διοικούσας Επιτροπής του, υποκατέστησε, χωρίς σχετική νομοθετική εξουσιοδότηση, την Πολιτεία και υιοθέτησε ελάχιστο κόστος κατασκευής έργων για τον υπολογισμό των αμοιβών των μηχανικών - μελών του, αποβλέποντας και οδηγώντας στην αύξηση των αμοιβών αυτών. Η τήρηση των συγκεκριμένων αποφάσε-

ων εξασφαλιζόταν μέσω του μηχανογραφικού συστήματος που είχε αναπτύξει το ΤΕΕ για τον υπολογισμό των αμοιβών των μηχανικών, του οποίου η απόδειξη ήταν απαραίτητη για την καταβολή της σχετικής πληρωμής από τους εργοδότες και την αδειοδότηση του έργου. Για τη συγκεκριμένη συμπεριφορά, η Επιτροπή Ανταγωνισμού επέβαλε στο ΤΕΕ χρηματικό πρόστιμο, καθώς και την υποχρέωση λήψης συγκεκριμένων μέτρων αναφορικά με: α) την ενημέρωση των μελών του και του κοινού σχετικά με τη διαπιστωθείσα παράβαση και β) την αναπροσαρμογή του μηχανογραφικού συστήματος υπολογισμού των αμοιβών των μηχανικών, κατά τρόπο σύμφωνο με το γράμμα και πνεύμα της Απόφασης.

Απόφαση Ε.Α. 512/VI/2010 της 22ας Δεκεμβρίου 2010

3 Παράδειγμα: Το 2005, η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπίστωσε ότι Οδοντιατρικοί Σύλλογοι της Χώρας παραβίασαν το εθνικό δίκαιο του ανταγωνισμού, καθώς, με τις αποφάσεις που λάμβαναν σε τακτική βάση και με τις οποίες προσδιόριζαν (αύξαναν) τα κατώτατα όρια αμοιβής για τις οδοντιατρικές πράξεις και υπηρεσίες των μελών τους, στόχευαν και επετύγχαναν να περιορίσουν τον ανταγωνισμό στην οικεία αγορά παροχής οδοντιατρικών υπηρεσιών. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού διαπίστωσε αντίστοιχη παράβαση και εκ μέρους της Ελληνικής Οδοντιατρικής Ομοσπονδίας, η οποία αποτελεί το κεντρικό συντονιστικό όργανο και την εποπτεύουσα οργάνωση όλων των Οδοντιάτρων και των Οδοντιατρικών Συλλόγων της χώρας και η οποία, όπως διαπιστώθηκε, συνεπικουρούσε και κατήθυνε τους κατά τόπους Οδοντιατρικούς Συλλόγους της χώρας στις εν λόγω αποφάσεις.

Απόφαση Ε.Α. 292/IV/2005 της 12ης Σεπτεμβρίου 2005

4 Παράδειγμα: Το 2004, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο στην Ένωση Βέλγων Αρχιτεκτόνων για παράβαση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, μέσω της θέσπισης προτεινόμενης κλίμακας ελάχιστων αμοιβών, οι οποίες ορίζονταν ως ποσοστό της αξίας των εργασιών που πραγματοποιούνταν από τους αρχιτέκτονες. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεώρησε ότι, η συγκεκριμένη κλίμακα αποσκοπούσε στο συντονισμό της τιμολογιακής πολιτικής των αρχιτεκτόνων στο Βέλγιο και δεν ήταν απαραίτητη για την ορθή άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος.

Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Υπόθεση COMP/38549 Barême d' Honoraires de l' Ordre des Architectes Belges) της 24ης Ιουνίου 2004

5 Παράδειγμα: Το 2003, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα σε 6 γαλλικές ομοσπονδίες που σχετίζονται με τον κλάδο του βοείου κρέατος (τέσσερις ομοσπονδίες εκτροφέων - γεωργών και δύο ομοσπονδίες σφαγέων), οι οποίες προέβησαν σε συμφωνία καθορισμού ελάχιστης τιμής αγοράς ορισμένων κατηγοριών βοοειδών και την αναστολή των εισαγωγών βοείου κρέατος στη Γαλλία. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, το γεγονός ότι οι ομοσπονδίες σφαγέων εισήλθαν στη συμφωνία κατόπιν απειλών, εκ μέρους ορισμένων από τις καταδικασθείσες ομοσπονδίες εκτροφέων - γεωργών, ελήφθη υπόψη ως επιβαρυντική κατάσταση κατά των τελευταίων, ενώ μεταξύ των ελαφρυντικών στοιχείων για τις ομοσπονδίες των σφαγέων, ελήφθη υπόψη η παρέμβαση του Γάλλου Υπουργού Γεωργίας υπέρ της σύναψης μιας τέτοιας συμφωνίας.

Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2003/600/ΕΚ της 2ας Απριλίου 2003

6 Παράδειγμα: Το 1994, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε πρόστιμα, μετά από τη διαπίστωση ότι 42 επιχειρήσεις και ενώσεις επιχειρήσεων παραγωγής τιμμένου κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης προέβησαν σε συμφωνία κατανομής αγορών, ορίζοντας ότι ο κάθε ανταγωνιστής θα μπορούσε να πωλεί τιμμένο μόνο στην οικεία αγορά (αγορά της χώρας του), ενώ σε περίπτωση πωλήσεων σε άλλη χώρα, θα έπρεπε να τηρεί προκαθορισμένους όρους, ώστε να μη διαταραχθεί το επίπεδο των τιμών στην αγορά της άλλης χώρας. Η συμφωνία συμπληρωνόταν από ένα σύστημα διοίκησης της πλεονάζουσας παραγωγής σε χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνονταν η προστασία των εγχώριων αγορών και η ρύθμιση των πωλήσεων από τη μια χώρα στην άλλη.

Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής 94/815/ΕΚ της 30ης Νοεμβρίου 1994

27	42	670	29	28	2	68	199	20
47	46	983	382	67	80	15	57	37
23	65	34	79	67	682	74	49	46
231	76	22	68	30	436	90	34	266
23	55	26	73	340	37	45	51	67
54	89	73	-1	673	40	14	24	37
345	64	46	6	52	833	34	58	63
54	346	56	567	894	23	35	437	27
56	45	20	287	2	50	95	389	68
166	-98				48	94	935	
					289			

B. ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΙ

Μία από τις σοβαρότερες παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού που μπορεί να διαπράξει ένωση επιχειρήσεων, είναι ο αποκλεισμός κάποιου που συμμετέχει στην αγορά, είτε αυτός είναι προμηθευτής, είτε πελάτης, είτε ανταγωνιστής.

Ο αποκλεισμός μπορεί να έχει διάφορες μορφές, αν και κατά κανόνα συνίσταται στη συντονισμένη ενέργεια των επιχειρήσεων - μελών της ένωσης, με σκοπό να βλάψουν άμεσα άλλο φορέα ή φορείς, με τον οποίο διατηρούν κάποια μορφή επιχειρηματικής σχέσης.

Αυτή η βλάβη του δικαιώματος άσκησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του υφιστάμενου τον αποκλεισμό, αντιβαίνει στο άρθρο 1 του νόμου περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού και δεν δικαιολογείται σε καμία περίπτωση. Η απόπειρα δικαιολόγησης συγκεκριμένης ενέργειας αποκλεισμού ως αντίδρασης σε παράνομες πράξεις του υφιστάμενου τον αποκλεισμό, είναι γενικά απαράδεκτη. Ο ενδεδειγμένος τρόπος αντίδρασης, σε ενδεχόμενη παράνομη - αντιανταγωνιστική συμπεριφορά, είναι η κατάθεση καταγγελίας ενώπιον της αρμόδιας Αρχής, με σκοπό τη δίωξη της παράβασης και όχι η διάπραξη μιας επιπλέον πράξης, που αντιβαίνει στο δίκαιο του ανταγωνισμού.

1

Παράδειγμα: Το 2009, η Αρχή Ανταγωνισμού της Γερμανίας (Bundeskartellamt) επέβαλε πρόστιμα σε 4 ενώσεις φαρμακοποιών, καθώς και σε συγκεκριμένα φυσικά πρόσωπα - μέλη της διοίκησης των ενώσεων και σε έναν εκδότη, τα οποία με συστάσεις τους, μέσω δηλώσεων και δημοσιευμάτων σε εξειδικευμένο περιοδικό του κλάδου, παρακινούσαν τα μέλη των ενώσεων να παύσουν να αγοράζουν προϊόντα από συγκεκριμένη χονδρεμπορική επιχείρη-

ση. Η σύσταση αυτή αποσκοπούσε στην προστασία των φαρμακοποιών από τον επικείμενο ανταγωνισμό, καθώς η μητρική εταιρία της χονδρεμπορικής επιχείρησης, της οποίας επιχειρήθηκε ο αποκλεισμός, είχε εξαγοράσει πρόσφατα μια επιχείρηση, η οποία λειτουργούσε αλυσίδα φαρμακείων μέσω του συστήματος franchise και αποτελούσε, κατά συνέπεια, έναν ισχυρό δυνητικό ανταγωνιστή των μελών των ενώσεων.

Απόφαση Bundeskartellamt (Υπόθεση B3-124/07, Geldbußen gegen Apothekerverbände wegen Boykottaufruf) της 2ας Ιουλίου 2009

Γ. ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Η ανάληψη εσωτερικών πρωτοβουλιών, που αφορούν στην ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των μελών, αποτελεί συνήθη τακτική των ενώσεων επιχειρήσεων. Οι πληροφορίες που λαμβάνονται μέσω αυτής της ανταλλαγής, σχετικά με τις διάφορες αγορές και την εξέλιξή τους, μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμες, τόσο για τις επιχειρήσεις - μέλη των ενώσεων, όσο και για άλλους συμμετέχοντες στην αγορά, καθώς αποτελούν πηγή πολύ σημαντικών στοιχείων, τα οποία επιτρέπουν, σε κάθε επιχείρηση, την αυτόνομη και ανεξάρτητη χάρση της εμπορικής πολιτικής της.

Ωστόσο, η κατάρτιση βάσεων δεδομένων, εκθέσεων, ετήσιων στατιστικών, κ.λπ., από μια ένωση επιχειρήσεων, με βάση τις παρεχόμενες από τα μέλη της πληροφορίες, είναι πιθανό να οδηγήσει ή να αποτελέσει μέρος συμφωνίας καθορισμού τιμών, κατανομής αγορών ή ορισμού άλλων όρων συναλλαγών, περίπτωση που απαγορεύεται από το άρθρο 1 του νόμου περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού.

Όσο ευρύτερη είναι η πρόσβαση των ανταγωνιστών σε ευαίσθητες και αναλυτικές πληροφορίες (στις οποίες συμπεριλαμβάνονται στοιχεία πωλήσεων, τιμών, κεφαλαιουχικής δαπάνης, διαφημιστικής δαπάνης, κοστολόγησης, πελατολογίου), τόσο μεγαλύτερος είναι και ο κίνδυνος στρέβλωσης του ανταγωνισμού στην αγορά, πολύ περισσότερο σε περίπτωση συχνής επικαιροποίησης και ανταλλαγής των πληροφοριών αυτών.

Υπάρχουν και ορισμένοι άλλοι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη από τις αρχές ανταγωνισμού κατά την ανάλυση της εκάστοτε ανταλλαγής πληροφοριών, όπως η ενδεχόμενη απαγόρευση της πρόσβασης τρίτων στις ανταλλασσόμενες πληροφορίες ή η ενδεχόμενη υποχρέωση συμμετοχής των επιχειρήσεων – μελών της ένωσης στο σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών.

1

Παράδειγμα: Το 1992, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την Απόφασή της, επί της συμφωνίας ανταλλαγής πληροφοριών, με τον τίτλο «UK Agricultural Tractor Registration Exchange», την οποία είχε γνωστοποιήσει (καταθέτοντας αίτημα για χορήγηση αρνητικής πιστοποίησης ή απαλλαγής) ο Εμπορικός Σύλλογος Κατασκευαστών και Εισαγωγέων Γεωργικών Μηχανημάτων του Ηνωμένου Βασιλείου (Agricultural Engineers Association Ltd), μετά από την ανακάλυψή της κατά τη διάρκεια προηγούμενης έρευνας της Επιτροπής. Η εν λόγω συμφωνία, αφορούσε σε ανταλλαγές πληροφοριών σχετικά με τον όγκο των λιανικών πωλήσεων και των μεριδίων αγοράς που κατείχαν οι οκτώ κατασκευαστές και εισαγωγείς αγροτικών ελκυστήρων στο Ηνωμένο Βασίλειο, μέσω λεπτομερών στατιστικών αναλύσεων ανά προϊόν, περιοχή και χρονική περίοδο και η διαχείρισή της ασκούνταν από το γνωστοποιούντα Σύλλογο, με τη συνδρομή εταιρίας πληροφορικής. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι η συγκεκριμένη συμφωνία συνιστούσε παράβαση του ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού, καθώς παρείχε στοιχεία σχετικά με τον προσδιορισμό των πωλήσεων των μεμονωμένων ανταγωνιστών, καθώς και των πωλήσεων και των εισαγωγών των αντιπροσώπων τους.

Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής 92/157/ΕΟΚ της 17ης Φεβρουαρίου 1992

Δ. Διαφήμιση

Τα κατασταστικά των επιχειρηματικών ενώσεων και άλλοι εσωτερικοί κανονισμοί, όπως οι κώδικες δεοντολογίας και οι κανονισμοί λειτουργίας, συχνά απαγορεύουν ή θέτουν περιορισμούς σε ορισμένες διαφημιστικές πρακτικές (για παράδειγμα, τη συγκριτική διαφήμιση) ή στον τρόπο διατύπωσης ορισμένων ισχυρισμών σε διαφημιστικά μηνύματα (για παράδειγμα, αναφορές στο κόστος μιας υπηρεσίας) των επιχειρήσεων - μελών τους, οι οποίες μπορεί να θεωρηθεί ότι χρησιμοποιούνται καθ' υπέρβαση των ορίων του θεμιτού ανταγωνισμού.

Δεδομένου ότι στην εμπορία αγαθών και υπηρεσιών η διαφήμιση είναι καθοριστικής σημασίας για την ανταγωνιστική δραστηριότητα των επιχειρήσεων, βασική προϋπόθεση, ώστε να μπορούν αυτοί οι κανονισμοί ή κώδικες που θέτουν περιορισμούς στη διαφήμιση να θεωρούνται νόμιμοι, είναι να εξυπηρετούν το δημόσιο συμφέρον (προστασία της υγείας, των παιδιών, κ.λπ.) και να αναγνωρίζονται ως αναγκαίοι για την εξυπηρέτηση αυτού του σκοπού.

Είναι πιθανό μια ένωση επιχειρήσεων να θεωρεί ότι αποτελεί αποτελεσματική πολιτική η πραγματοποίηση μιας κοινής διαφημιστικής καμπάνιας, που δίνει τη δυνατότητα στα μέλη της να μεταδώσουν ένα συγκεκριμένο μήνυμα στους πελάτες τους.

Εάν η διαφημιστική καμπάνια περιλαμβάνει συστάσεις τιμολόγησης ή άλλων όρων συναλλαγής, θεωρείται, κατά κανόνα, ότι αντιβαίνει στο νόμο περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού, καθώς περιορίζει την αυτονομία των ενεργειών των εμπλεκόμενων επιχειρήσεων σε σχέση με τους πελάτες, προμηθευτές ή ανταγωνιστές τους.

Εάν ο σκοπός της πρωτοβουλίας περιορίζεται στην κοινή διαφήμιση, μπορεί να θεωρηθεί μη επιζήμια για τον ανταγωνισμό, αρκεί να μην

εμποδίζεται η δυνατότητα των μελών της ένωσης να πραγματοποιούν τη δική τους διαφημιστική προβολή ή να μην υπόκεινται σε άλλους περιορισμούς.

1 Παράδειγμα: Στην προαναφερθείσα υπόθεση της αυτεπάγγελτης έρευνας, της Γενικής Διεύθυνσης Ανταγωνισμού, στην αγορά παροχής μεσιτείας αστικών συμβάσεων, η Επιτροπή Ανταγωνισμού έκρινε ότι συνιστούν παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού, συγκεκριμένες ρήτρες περιορισμού της διαφήμισης, που περιλαμβάνονταν στο Καταστατικό και στον Οδηγό Δεοντολογίας ορισμένων από τους Συλλόγους Μεσιτών, αντίστοιχα. Στην πρώτη περίπτωση, η επίμαχη ρήτρα απαγόρευε συλλήβδην τη διαφήμιση παροχής δωρεάν μεσιτικών υπηρεσιών ως παραπλανητική, ενώ, στη δεύτερη περίπτωση, η επίμαχη ρήτρα επέβαλε την απαγόρευση διαφήμισης μειωμένης ή μηδενικής αμοιβής.

Απόφαση Ε.Α. 518/VI/2011 της 23ης Μαρτίου 2011

2 Παράδειγμα: Το 1999, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε την Απόφασή της σχετικά με τον Κώδικα Δεοντολογίας, που γνωστοποίησε ο Σύλλογος Ειδικών Πληρεξουσίων του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διπλωμάτων Ευρεσιτεχνίας (EPI), υποβάλλοντας ταυτόχρονα αίτημα χορήγησης αρνητικής πιστοποίησης ή απαλλαγής. Ο εν λόγω Κώδικας περιείχε, μεταξύ άλλων, διατάξεις, οι οποίες απαγόρευαν τη συγκριτική διαφήμιση των υπηρεσιών των μελών του Συλλόγου, αποτελούσε δε τροποποίηση προηγούμενου Κώδικα, ο οποίος απαγόρευε σχεδόν εντελώς στα μέλη του Συλλόγου την προσωπική διαφήμιση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έκρινε ότι, οι συγκεκριμένες διατάξεις προκαλούσαν περιορισμό του ανταγωνισμού και επηρέαζαν το εμπόριο

μεταξύ των κρατών μελών, ωστόσο, μπορούσαν να τύχουν προσωρινής απαλλαγής από την απαγόρευση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, υπό την προϋπόθεση ότι θα εξακολουθούσαν να είναι μεταβατικής φύσης, καθώς θεωρήθηκαν αναγκαίες για να αποφευχθούν τα μειονεκτήματα από την ταχεία μετάβαση σε καθεστώς πλήρους απελευθέρωσης.

Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής 1999/267/ΕΚ της 7ης Απριλίου 1999

Ε. Τυποποίηση

Σε ορισμένους κλάδους, λόγοι αποτελεσματικότητας μπορούν να δικαιολογήσουν τη θέσπιση τεχνικών ή ποιοτικών προδιαγραφών για προϊόντα και υπηρεσίες. Στο πλαίσιο αυτό, οι ενώσεις επιχειρήσεων μπορούν να προωθούν την εφαρμογή τεχνολογικών, ποιοτικών ή άλλων ανάλογων προδιαγραφών και προτύπων.

Ωστόσο, δεν επιτρέπονται ρυθμίσεις περί τυποποίησης που εισάγουν μη αναγκαίους περιορισμούς στον ανταγωνισμό, όπως, για παράδειγμα, ρυθμίσεις που επιβάλλουν φραγμούς εισόδου, που δεν δικαιολογούνται από τους επιδιωκόμενους σκοπούς ή καθιστούν το εκάστοτε πρότυπο υποχρεωτικό για τις επιχειρήσεις.

1 Παράδειγμα: *Το 2009, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έλαβε Απόφαση, με την οποία κατέστησε υποχρεωτικές τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η Διεθνής Ένωση Νηογνώμωνων (International Association of Classification Societies - IACS), σχετικά με την αντιμετώπιση που τυγχάνουν εκ μέρους της IACS οι νηογνώμονες, που δεν αποτελούν μέλη της. Στην προκαταρκτική της εκτίμηση, η Επιτροπή είχε εκφράσει την άποψη ότι προκλήθηκε, ενδεχομένως, περιορισμός του ανταγωνισμού στην αντίστοιχη αγορά των υπηρεσιών ταξινόμησης πλοίων, λόγω των αποφάσεων της IACS σχετικά με: i) τα κριτήρια και τις διαδικασίες που διέπουν την ιδιότητα του μέλους της IACS και την αναστολή ή την ανάκτηση της ιδιότητας αυτής, καθώς και τον τρόπο, με τον οποίο εφαρμόζονται τα εν λόγω κριτήρια και διαδικασίες, και ii) την εκπόνηση και την προσβασιμότητα των ψηφισμάτων της IACS και των τεχνικών συνοδευτικών εγγράφων, που αφορούν τα εν λόγω ψηφίσματα. Δεδομένης της ισχυρής θέσης των δέκα μελών της IACS στην αγορά και του γεγονότος ότι, οι νηογνώμονες - μη μέλη της IACS*

ενδέχεται να αντιμετωπίσουν σημαντικά ανταγωνιστικά μειονεκτήματα, η προκαταρκτική εκτίμηση της Επιτροπής ήταν ότι οι εν λόγω αποφάσεις γεννούσαν αμφιβολίες σχετικά με το συμβατό τους με την ευρωπαϊκή νομοθεσία περί ανταγωνισμού.

Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 14ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με την υπόθεση υπ' αριθ. COMP/39416 - Ship Classification

2 Παράδειγμα: Το 1995, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επέβαλε πρόστιμο στο *Stichting Certificatie Kraanverhuurbedrijf (SCK)*, ολλανδικό ίδρυμα πιστοποίησης επιχειρήσεων μίσθωσης γερανών. Το SCK είχε θεσπίσει ένα σύστημα, μέσω του οποίου χορηγούσε πιστοποιητικά στις επιχειρήσεις που πληρούσαν μια σειρά προϋποθέσεων σχετικά με τη διαχείριση επιχείρησης εκμίσθωσης γερανών, τη χρήση και τη συντήρηση των γερανών, προκειμένου να μην απαιτείται επαλήθευση της συνδρομής των εν λόγω προϋποθέσεων από τους κυρίους των έργων (οι οποίοι είχαν εκ του νόμου υποχρέωση για την εξασφάλιση της καταλληλότητας του χρησιμοποιούμενου εξοπλισμού). Ο κανονισμός σχετικά με την πιστοποίηση των επιχειρήσεων εκμίσθωσης γερανών του SCK, απαγόρευε στις επιχειρήσεις που συνδέονταν με αυτό να μισθώνουν πρόσθετους γεραμούς, από επιχειρήσεις μη συνδεδεμένες με το SCK. Η απαγόρευση αυτή μίσθωσης κρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι, παραβιάζει τις διατάξεις του ευρωπαϊκού δικαίου του ανταγωνισμού. Όπως σημειώνεται στην Απόφαση, αν η απαγόρευση μίσθωσης συνδεόταν με ανεξάρτητο και διαφανές σύστημα πιστοποίησης, που επέτρεπε την αποδοχή ισοδυνάμων εγγυήσεων από άλλα συστήματα, θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δεν έχει περιοριστικό αποτέλεσμα στον ανταγωνισμό, αλλά ότι απλά αποσκοπεί στην πλήρη εξασφάλιση της ποιότητας των πιστοποιημένων αγαθών και υπηρεσιών. Ωστόσο, η συγκεκριμένη απαγόρευση, κρί-

θηκε ως περιοριστική του ανταγωνισμού, καθώς το σύστημα πιστοποίησης του SCK δεν ήταν εντελώς ελεύθερο και δεν επέτρεπε την αποδοχή ισοδύναμων εγγυήσεων από άλλα συστήματα, με αποτέλεσμα να εμποδίζεται η πρόσβαση στην ολλανδική αγορά επιχειρήσεων εκμίσθωσης γερανών μη συνδεδεμένων με το SCK και, ιδιαίτερα, αλλοδαπών επιχειρήσεων.

Απόφαση Ευρωπαϊκής Επιτροπής 95/551/ΕΚ της 29ης Νοεμβρίου 1995

ΣΤ. Πρότυπες Συμβάσεις

Η οικονομία της αγοράς στηρίζεται στη διττή αρχή της ελευθερίας του επιχειρείν και της ελευθερίας των συμβάσεων. Η χρήση πρότυπης σύμβασης, στο βαθμό που τυποποιεί τους όρους της σύμβασης που πρόκειται να υπογραφεί από διάφορες επιχειρήσεις, οι οποίες ανταγωνίζονται μεταξύ τους στην ίδια αγορά, ουσιαστικά αντιβαίνει στις εν λόγω αρχές.

Η χρήση πρότυπων συμβάσεων μπορεί να ασκήσει επίδραση στον ανταγωνισμό, καθώς περιορίζει την ανεξαρτησία των επιχειρήσεων και καθιστά τη συμπεριφορά τους ομοιόμορφη. Μέσω της ευθυγράμμισης της εμπορικής πολιτικής, οι πρότυπες συμβάσεις περιορίζουν τη δυνατότητα των πελατών να επιλέγουν μεταξύ διαφορετικών προσφορών, όχι μόνο σε σχέση με την τιμή και τη λειτουργία των προϊόντων/υπηρεσιών, αλλά και σε σχέση με άλλους εμπορικούς όρους. Περαιτέρω, μια τέτοια ευθυγράμμιση της επιχειρηματικής συμπεριφοράς μπορεί να ευνοήσει τη δημιουργία σύμπραξης μεταξύ των επιχειρήσεων.

Ενόψει των ανωτέρω, οι αρχές ανταγωνισμού τείνουν να εξετάζουν με αυστηρότητα τις πρότυπες συμβάσεις. Γενικά, οι συμβάσεις αυτές θεωρούνται ότι αντιβαίνουν στο δίκαιο του ανταγωνισμού, εκτός εάν παράγουν, αποδεδειγμένα, οφέλη που αντισταθμίζουν τους συνεπαγόμενους κινδύνους.

3. ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Μπορεί η Επιτροπή Ανταγωνισμού να ακυρώνει αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων;

Ο νόμος προβλέπει ότι οι συμφωνίες, οι αποφάσεις και οι συστάσεις των ενώσεων επιχειρήσεων που κρίνονται αντιανταγωνιστικές είναι αυτοδικαίως άκυρες.

Στις περιπτώσεις αυτές, τα μέλη των ενώσεων θα πρέπει να απέχουν από την υιοθέτηση των σχετικών αποφάσεων, καθώς και από την εναρμόνισή τους με τη συμπεριφορά της ένωσης, προκειμένου να αποφύγουν πιθανή εμπλοκή τους σε παραβάσεις του δικαίου του ανταγωνισμού.

Ποια πρόστιμα προβλέπονται σε περίπτωση διάπραξης παραβάσεων του Νόμου περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού;

Σύμφωνα με το Άρθρο 25 του νόμου περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού, μπορούν να επιβάλλονται πρόστιμα σε ενώσεις επιχειρήσεων, που ανέρχονται μέχρι το 10% του συνολικού κύκλου εργασιών των μελών τους κατά την τρέχουσα ή την προηγούμενη της παράβασης χρήσης.

Εάν η ένωση δεν είναι αξιόχρηη, υποχρεούται να συγκεντρώσει εισφορές από τα μέλη της, προκειμένου να καλύψει το ποσό του προστίμου.

Εάν δεν καταβληθούν οι συγκεκριμένες εισφορές εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να απαιτήσει την καταβολή του προστίμου απευθείας από καθεμία από τις επιχειρήσεις, οι εκπρόσωποι των οποίων ανήκαν στα εμπλεκόμενα όργανα λήψης αποφάσεων της ένωσης. Σε αυτήν την περίπτωση και εφόσον κριθεί απαραίτητο για την εξασφάλιση της ολοσχερούς πληρωμής του προστίμου, η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να απαιτήσει πληρωμή του υπολοίπου, από οποιοδήποτε μέλος της ένωσης είχε ενεργή δράση στην αγορά, στην οποία διαπιστώθηκε η παράβαση. Εξάιρεση αποτελούν οι επιχειρήσεις, που αποδεικνύουν ότι δεν είχαν αντιληφθεί ή δεν εφάρμοσαν ή αποστασιοποιήθηκαν ενεργά από την παράνομη απόφαση της ένωσης, πριν από την έναρξη της διερεύνησης της υπόθεσης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Η οικονομική ευθύνη κάθε επιχείρησης, όσον αφορά στην καταβολή του προστίμου, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του συνολικού κύκλου εργασιών της κατά την τρέχουσα ή την προηγούμενη της παράβασης χρήσης.

Το άρθρο 44 του ν. 3959/2011 προβλέπει, επίσης, την επιβολή ποινικών κυρώσεων, σε όποιον συνάπτει συμφωνία, λαμβάνει απόφαση ή εφαρμόζει εναρμονισμένη πρακτική, κατά παράβαση των εθνικών ή ενωσιακών κανόνων του ανταγωνισμού.

Ποιες άλλες συνέπειες είναι δυνατόν να προκύψουν από παραβιάσεις του Νόμου περί Προστασίας του Ελεύθερου Ανταγωνισμού;

Είναι δυνατό, μια ένωση επιχειρήσεων να εναχθεί ενώπιον του αρμόδιου πολιτικού δικαστηρίου από οποιοδήποτε θιγόμενο μέρος και να υποχρεωθεί αυτή να καταβάλλει αποζημίωση για τη βλάβη που προκλήθηκε από την παράνομη συμπεριφορά της.

ΟΔΗΓΟΣ

για Ενώσεις
Επιχειρήσεων

Ανταγωνισμός:
Υποχρέωση όλων

www.epant.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ

Αθήνα 2013